

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Dagmar Nygrínové a soudců JUDr. Marie Turkové a JUDr. Petra Průchy v právní věci žalobce: **A. K.,** zast. JUDr. Jitkou Šmídovou, advokátkou, se sídlem v Praze 3, Koněvova 150, proti žalovanému: **Ministerstvo (ministr) vnitra**, Nad Štolou 3, Praha 7, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě, ze dne 11. 3. 2004, č. j. 24 Az 106/2003 - 58,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žádnému z účastníků **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Odměna advokátky, JUDr. Jitky Šmídové, **se určuje** částkou 2150 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 30-ti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá shora označený rozsudek Krajského soudu v Ostravě, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 3. 10. 2002, č. j. OAM-3400/VL-07-HA08-2002. Tímto rozhodnutím žalovaného nebyl stěžovateli udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2, ani podle § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu) a současně bylo vysloveno, že na stěžovatele se nevztahuje překážka vycestování ve smyslu ustanovení § 91 tohoto zákona.

V kasační stížnosti stěžovatel rovněž požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Proti shora označenému rozhodnutí žalovaného podal stěžovatel opravný prostředek (žalobu). V žalobě pak stěžovatel výslovně uváděl, že nesouhlasí s napadaným rozhodnutím a žádá soud o podrobnější projednání své věci. Doplnil, že nesouhlasí s napadaným rozhodnutím z toho důvodu, že mu nebyl udělen politický azyl; do Ruska se vrátit nemůže, neb je ohrožen jeho život.

V následném rozsudku krajský soud dospěl obdobně jako správní orgán k závěru, že stěžovatel domovskou zemi neopustil z důvodů upravených zákonem o azylu, tj. v důsledku pronásledování pro uplatňování politických práv a svobod, nebo pro odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 zákona o azylu). Soud shledal, že v daném případě stěžovatel jako důvody své žádosti o udělení azylu v průběhu celého správního řízení prokazatelně uváděl pronásledování ze strany mafie, tedy ze strany soukromých osob, které však nemělo žádnou relevanci k důvodům vymezeným zákonem o azylu. Stejně tak krajský soud neshledal naplnění § 13 a § 14 zákona o azylu. Krajský soud v Ostravě na základě výše uvedeného žalobu jako nedůvodnou zamítl.

Proti tomuto rozhodnutí podal stěžovatel obecně formulovanou kasační stížnost, kterou opíral o ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) až d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“). Konkrétně pak toliko uvedl, že žalovaný správní orgán a krajský soud posoudily věc v rozporu s právním řádem, resp. zákonem o azylu. V kasační stížnosti rovněž požádal o přiznání odkladného účinku kasační stížnosti z důvodu značné újmy na svých právech, resp. porušení právních předpisů, k čemuž uvedl, že má reálnou obavu z opuštění České republiky, neb v domovské zemi mu hrozí vážné nebezpečí z politických důvodů (z jakých nespecifikoval). Stejně tak požádal o ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti.

Usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 14. 6. 2004, č. j. 24 Az 106/2003 - 79, byla stěžovateli pro řízení o kasační stížnosti ustanovena zástupkyně – advokátka JUDr. Jitka Šmídová. Dalším usnesením Krajského soudu v Ostravě ze dne 23. 7. 2004, č. j. 24 Az 106/2003 - 83, byl stěžovatel (jeho právní zástupkyně) vyzván, aby kasační stížnost doplnil zejména o důvody, pro které považuje napadané rozhodnutí za nezákonné, a uvedl, jakých vad se krajský soud dopustil.

Podáním ze dne 3. 9. 2004 zástupkyně stěžovatele, aniž se jí podařilo dosáhnout součinnosti se stěžovatelem, kasační stížnost obsáhle doplnila. Zejména uvedla, že v domovské zemi stěžovateli hrozí fyzická likvidace, a proto se domnívá, že stěžovatel splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu. Namítala, že správní orgán, resp. soud se nezabývaly konkrétními důvody pro udělení humanitárního azylu a dovozovala nezákonnost obou rozhodnutí. Stejně tak mimo jiné právní zástupkyně stěžovatele výslovně uvedla, že stěžovatelku (v souzené věci se jedná o stěžovatele - pozn. Nejvyššího správního soudu) k žádosti o azyl nevedla ztížená ekonomická situace, ale toliko strach o svůj život. Právní zástupkyně stěžovatele dále doplnila, že krajský soud nesprávně posoudil právní otázku a neodstranil vady řízení, které ovlivnily zákonnost celého rozhodnutí; stejně tak krajskému soudu vytýkala porušení § 76 a § 77 s. ř. s. Na základě výše uvedených

skutečností pak právní zástupkyně stěžovatele požadovala, aby byl napadený rozsudek zrušen a vrácen k dalšímu projednání.

Žalovaný podal ke kasační stížnosti vyjádření, ve kterém toliko uvedl, že ke kasační stížnosti se vzhledem k jejímu obsahu nebude vyjadřovat; odkázal na správní spis. K přiznání odkladného účinku neshledal důvody.

Napadené soudní rozhodnutí Nejvyšší správní soud přezkoumal v souladu s § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s., vázán rozsahem a důvody, které stěžovatel uplatnil v kasační stížnosti. Nejvyšší správní soud přitom neshledal vady podle § 109 odst. 3 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

Po přezkoumání kasační stížnosti Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil formální náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost je podána včas a jde o rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost přípustná. Stěžovatel je zastoupen advokátkou.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za nutné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti není jeho úkolem znovu posuzovat, zda měl být stěžovateli azyl udělen, nýbrž je jeho úkolem pouze posoudit, zda předchozí řízení naplňuje důvody vymezené v § 103 odst. 1 s. ř. s., specifikované stěžovatelem.

Z námitek stěžovatele uvedených v kasační stížnosti vyplynulo, že stěžovatel kasační stížností uplatňuje důvody uvedené v ustanovení § 103 odst. 1 a) b) a d) s. ř. s.

Nejprve je třeba se vyjádřit k významu jednotlivých důvodů. Význam prvního z uvedených důvodů, tj. § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s., tedy „nesprávného posouzení právní otázky soudem“, spočívá podle Nejvyššího správního soudu buď v tom, že na správně zjištěný skutkový stav je aplikován nesprávný právní závěr, popř. je sice aplikován správný právní názor, ale tento je nesprávně vyložen.

Takováto pochybení v rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě však Nejvyšší správní soud neshledal.

Dále je třeba se vyjádřit k dopadu dalšího ustanovení a to § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., počítajícího s tím, že došlo k vadě řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. K významu první části (došlo k vadě řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu) je třeba podle Nejvyššího správního soudu uvést, že skutková podstata je se spisy v rozporu, pokud skutkový materiál, jinak dostačující k učinění správného skutkového závěru, vedl k jiným skutkovým závěrům, než jaký učinil rozhodující orgán. Skutková podstata dále nemá oporu ve spisech, chybí-li ve spisech skutkový materiál pro skutkový závěr učiněný rozhodujícím orgánem, přičemž tento materiál

je nedostačující k učinění správného skutkového závěru. Význam další části označeného písm. b) § 103 odst. 1 s. ř. s. („při zjišťování skutkové podstaty byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost a pro tuto vytýkanou vadu měl soud napadané rozhodnutí zrušit“) se zakládá na faktu, že intenzita porušení řízení před správním orgánem byla v přímé souvislosti s následnou nezákonností tohoto rozhodnutí. K poslednímu možnému porušení z tohoto zákonného ustanovení („rozhodnutí správního orgánu je nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost“) Nejvyšší správní soud uvádí, že jeho možný dopad je třeba posuzovat vždy ve spojení se zněním konkrétního rozhodnutí.

Ani jeden z důvodů vymezených v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. však Nejvyšší správní soud neshledal.

Konečně je třeba se vyjádřit i k významu posledního písmene cit. zákonného ustanovení, tj. písm. d) § 103 odst. 1 s. ř. s. První, tam upravený důvod (nepřezkoumatelnost spočívající v nesrozumitelnosti rozhodnutí) spočívá podle Nejvyššího správního soudu buď v tom, že rozhodnutí vykazuje takové textové a formulační nedostatky, že z obsahu textu není dostatečně zřejmá souvislost s příslušnými podklady pro rozhodnutí, nebo příp. v tom, že i jinak text rozhodnutí obsahuje nejasné, rozporné či jiným způsobem nesrozumitelné údaje. Taková nesrozumitelnost rozhodnutí však v souzené věci podle Nejvyššího správního soudu nenastala. Následující důvod (nepřezkoumatelnost spočívající v nedostatku důvodů rozhodnutí) je potom třeba spatřovat v tom, že se rozhodnutí neopírá o důvody, které opodstatňují dospět k určitému výroku rozhodnutí a možný dopad je třeba posuzovat vždy ve pojení se zněním konkrétního rozhodnutí. Konečně posledně jmenovaný důvod, tedy že se jedná nepřezkoumatelnost spočívající v jiné vadě řízení před soudem, Nejvyšší správní soud poznamenává, že je třeba její význam posuzovat jako důvod pro zrušení rozhodnutí soudu prvního stupně pouze za předpokladu splnění věty navazující, tedy, mohla-li mít taková vada za následek nezákonné rozhodnutí o věci samé.

Ani takto vymezené důvody specifikované v § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. však podle Nejvyššího správního soudu v souzené věci nenastaly.

Po přezkoumání Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že krajský soud správně vyšel ze skutkového a právního stavu, jenž existoval v době rozhodování žalovaného správního orgánu, a zabýval se všemi výroky napadeného rozhodnutí v mezích žalobních bodů. Podle názoru Nejvyššího správního soudu se tak rozhodnutí krajského soudu dostatečně opírá o důvody, které opodstatňují dospět k předmětnému výroku.

Na základě výše uvedených skutečností se Nejvyšší správní soud vyjadřuje ke konkrétním námitkám stěžovatele, resp. jeho právní zástupkyně, podle nichž žalovaný správní orgán a krajský soud posoudily věc v rozporu s právním řádem, resp. zákonem o azylu. Nejvyšší správní soud uvádí, že vydání rozhodnutí, které by bylo v rozporu s právním řádem, resp. se zákonem o azylu, v daném případě neshledal. Ze správního spisu (z protokolu o pohovoru k důvodům pro udělení azylu ze dne 4. 9. 2002, resp. žádosti o udělení azylu ze dne 11. 7. 2002) prokazatelně i podle Nejvyššího správního soudu vyplynulo, že stěžovatel o azyl žádal z důvodu pronásledování jeho a jeho matky ze strany mafiánských struktur, tedy ze strany soukromých osob, přičemž problém se státními orgány, ne které by se mohl se žádostí o pomoc obrátit, nikdy neměl. Z jeho vyjádření dále vyplynulo, že stěžovatel žádal o azyl také z toho důvodu, že nechce sloužit v ruské armádě. Z takto zjištěného skutkového stavu, a to v rozhodující míře přímo od stěžovatele, vycházel správní orgán, jakož i krajský

soud, a jejich závěr o tom, že na stěžovatele se nevztahují ustanovení zákona o azylu, neb se nejednalo o tam vymezené pronásledování, má i podle Nejvyššího správního soudu oporu v zákoně. K dalším konkrétním námitkám - krajský soud nesprávně posoudil právní otázku a neodstranil vady řízení, které ovlivnily zákonnost celého rozhodnutí, došlo k porušení § 76 a § 77 s. ř. s. - odkazuje Nejvyšší správní soud na výše uvedené na doplňuje, že nezákonnost, resp. vady řízení, pro které by bylo třeba rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě rušit v souzené věci neshledal, stejně tak neshledal ani porušení pravidel postupu, stanovených v namítaných ustanoveních § 76 či § 77 s. ř. s.

K dalším konkrétním námitkám stěžovatele, resp. jeho právní zástupkyně - v domovské zemi stěžovateli hrozí fyzická likvidace, a proto se domnívá, že stěžovatel splňuje podmínky pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu; správní orgán, resp. soud se nezabývaly konkrétními důvody pro udělení humanitárního azylu – tedy námitkám, ve kterých bylo namítáno neudělení humanitárního azylu, Nejvyšší správní soud předně uvádí, že krajský soud přezkoumal napadené rozhodnutí v mezích žalobních bodů a zabýval se především neudělením azylu podle § 12 zákona o azylu. S tímto posouzením se ztotožňuje i Nejvyšší správní soud a doplňuje, že podle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu, mohou správní soudy přezkoumávat rozhodnutí správních orgánů vydané v návaznosti na ustanovení § 14 zákona o azylu pouze omezeně, a to z hlediska jeho mezí, popř. z hlediska jeho případného zneužití. Udělení azylu podle ustanovení § 14 zákona o azylu je tak na volné úvaze správního orgánu, přičemž však tuto volnou úvahu, tedy zda byl důvod hodný zvláštního zřetele či nikoli, může správní soud přezkoumávat pouze z hlediska případného překročení mezí správního uvážení (§ 78 odst. 1 s. ř. s.), resp. z hlediska případné libovůle ze strany správního orgánu. Lze tedy shrnout, že Nejvyššímu správnímu soudu nepřísluší posuzování, zda v souzené věci došlo k naplnění důvodů hodných zvláštního zřetele, přičemž však stejně jako krajský soud napadané rozhodnutí žalovaného řádně přezkoumal a shledal, že žalovaný správní orgán se situací stěžovatele zabýval; překročení mezí ani libovůli v rozhodnutí žalovaného však neshledal. Nejvyšší správní soud rovněž poznamenává, že úkolem správního soudu, ač v takzvané plné jurisdikci, je toliko přezkum zákonnosti, a to s ohledem na meze správního uvážení, resp. jeho zneužití, jeho úkolem však není suplování správního orgánu při správním uvážení, které je vyhrazeno toliko správnímu orgánu.

Krajskému soudu v Ostravě lze však do jisté míry vytknout, že v rozsudku se neudělením humanitárního azylu blíže nezabýval, ale toliko uvedl, že nebyl zjištěn žádný z důvodů ve smyslu § 14 (a § 13) zákon o azylu. Z důvodu, že stěžovatel se v žalobě přezkoumání udělení humanitárního azylu výslovně nedomáhal, a stejně tak ani neuváděl důvody, pro které by bylo třeba humanitární azyl udělit, stejně tak nevyplynuly tyto důvody ani ze správního spisu, což vše v konečném důsledku nemohlo mít vliv na zákonnost celého rozhodnutí, nebylo třeba rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě podle Nejvyššího správního soudu rušit.

Po porovnání jednotlivých námitek, resp. i výslovně v rozsudku nezmíněných tvrzení stěžovatele, resp. jeho právní zástupkyně, s významem jednotlivých důvodů pro které lze kasační stížnost podat, došel Nejvyšší správní soud k závěru, že k naplnění ani jednoho z důvodů upravených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b), d) nedošlo.

Ze všech shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji jako takovou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Vzhledem ke skutečnosti, že Nejvyšší správní soud o kasační stížnosti rozhodl tzv. přednostně po jejím obdržení a po nezbytném poučení účastníků řízení o složení senátu, se z důvodu nadbytečnosti již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

O nákladech řízení rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. Protože žalovaný žádné náklady neuplatňoval a Nejvyšší správní soud ani žádné mu vzniklé náklady ze spisu nezjistil, rozhodl tak, že žádnému z účastníků se právo na náhradu nákladů řízení nepřiznává.

Vzhledem k tomu, že zástupkyně stěžovatele, JUDr. Jitka Šmídová, byla ustanovena soudem, přiznal Nejvyšší správní soud podle § 35 odst. 7 a § 60 odst. 1 v návaznosti na § 120 s. ř. s. označené zástupkyni za zastupování v řízení o kasační stížnosti odměnu, a to v celkové výši 2150 Kč, sestávající se z odměny dle vyhlášky č. 177/1996 Sb. za dva úkony právní služby [á 1000 Kč - § 11 odst. 1 b) ve spojení s § 9 odst. 3 písm. f) cit. vyhlášky] a dvou režijních paušálů (á 75 Kč - § 13 odst. 3 téže vyhlášky).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 7. června 2005

JUDr. Dagmar Nygrínová
předsedkyně senátu